POLITECHNIKA GDAŃSKA

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Kryptologia, PG_00069469		
Kierunek studiów	Matematyka		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027
Poziom kształcenia	II stopnia	Grupa zajęć	Grupa zajęć specjalnościowych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	2	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	3	Liczba punktów ECTS	4.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca	Wydziały Politechniki Gdańskiej -> Wydział Fizyki Technicznej i Matematyki Stosowanej -> Instytut Matematyki Stosowanej -> Zakład Analizy Nieliniowej		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr inż. Jakub Maksymiuk	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	dr inż. Jakub Maksymiuk	

Formy zajęć

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	15.0	15.0	0.0	60
W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy

Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
Liczba godzin pracy studenta	60	5.0	35.0	100

Cel przedmiotu

Wprowadzenie do problemów współczesnej kryptologii. Poznanie nowego obszaru zastosowań różnych działów matematyki i uwarunkowań kształtujących sposób ich stosowania.

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[K7_U10] rozumie matematyczne podstawy analizy algorytmów i procesów obliczeniowych, konstruuje algorytmy o dobrych własnościach numerycznych, służące do rozwiązywania typowych i nietypowych problemów matematycznych	Student implementuje projekt oparty o współczesne metody kryptologiczne.	[SU3] Ocena umiejętności wykorzystania wiedzy uzyskanej w ramach przedmiotu [SU4] Ocena umiejętności korzystania z metod i narzędzi
[K7_W03] wykazuje się znajomością zaawansowanych technik obliczeniowych, wspomagających pracę matematyka i rozumie ich ograniczenia	Student zna podstawowe metody kryptoanalizy oraz ich ograniczenia.	[SW1] Ocena wiedzy faktograficznej
[K7_U06] stosuje rozkłady probabilistyczne i ich własności w zagadnieniach praktycznych, orientuje się w podstawach statystyki oraz w podstawach statystycznej obróbki danych	Student stosuje pojęcia i twierdzenia rachunku prawdopodobieństwa do kryptoanalizy i oceny jakości kryptograficznych generatorów liczb losowych	[SU3] Ocena umiejętności wykorzystania wiedzy uzyskanej w ramach przedmiotu
[K7_W06] analizuje matematyczne podstawy teorii informacji, teorii algorytmów i kryptografii oraz ich praktyczne zastosowania m.in. w programowaniu i szeroko rozumianej informatyce	Student: - wymienia kryteria oceny jakości algorytmów kryptograficznych - wymienia podstawowe pojęcia związane z kryptologią - wyjaśnia działanie podstawowych algorytmów symetrycznych i asymetrycznych	[SW1] Ocena wiedzy faktograficznej

Treści przedmiotu

Treści przedmiotu - wykład

Wykład:

Wprowadzenie: definicje, otoczenie, literatura, kodowanie i szyfrowanie. Historia do roku 1914. Historia współczesnej kryptologii. Kryptologia militarna i dyplomatyczna. Prawne aspekty stosowania kryptologii.

Kryptologia symetryczna: kryptografia tekstów: algorytmy podstawieniowe. Jakość algorytmu kryptograficznego. Kryptoanaliza statystyczna. Algorytmy przestawieniowe. Teoria informacji i wyniki Shannona. Algorytmy blokowe. Algorytm DES. Tryby pracy algorytmu. Jakość algorytmu DES. Projektowanie algorytmów blokowych, sieć Feistela. Łączenie algorytmów blokowych (TDES). Inne algorytmy blokowe. Algorytm Rijndael. Proste protokoły kryptograficzne z zastosowaniem algorytmów symetrycznych.

Algorytmy strumieniowe. Algorytm A5 (GSM). Ciągi pseudolosowe. Analiza szyfrów strumieniowych.

Kryptografia asymetryczna: zarządzanie kluczami. Algorytm Diffiego-Hellmana. Algorytm RSA. Jakość algorytmu RSA. Algorytmy ElGamala i stosujące krzywe eliptyczne.

Jednokierunkowe funkcje skrótu :definicja. Funkcja MD5 i SHA. Jakość jednokierunkowych funkcji skrótu

Zaawansowane protokoły kryptograficzne.

Stosowanie kryptografii: Ochrona przesyłanych i przechowywanych danych w gospodarce elektronicznej. Przyszłość kryptologii i inne techniki ochrony informacji.

Laboratorium i projekt:

- Kryptografia tekstów. Szyfry podstawieniowe i przestawieniowe.

- Kryptoanaliza szyfrów podstawieniowych. Statystyki występowania znaków w plikach tekstowych w języku polskim i angielskim,

- Kryptografia z zastosowaniem współczesnych algorytmów symetrycznych.

- Kryptografia z zastosowaniem algorytmów asymetrycznych.

- Liczby pseudolosowe i pierwsze.

- Implementacja prostych algorytmów kryptologicznych albo raport z analizy jakości wskazanych algorytmów

Wymagania wstępne i dodatkowe

Matematyka dyskretna, Algebra liniowa, Algebra, Rachunek prawdopodobieństwa, Algorytmy i struktury danych

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
Ćwiczenia praktyczne	50.0%	40.0%
Projekt	50.0%	60.0%

Zalecana lista lektur

Podstawowa lista lektur	1. Stinson D.R.: Kryptografia. W teorii i praktyce, Warszawa: Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, 2005 2. Rubinstein-Salzedo S., Cryptography, Springer 2018
Uzupełniająca lista lektur	1. Bard G.: Algebraic Cryptanalysis, Springer Verlag 2009 2. Paar C., Pelzl J., Understanding Cryptography, Springer 2010
Adresy eZasobów	

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania

Znajdź klucz zastosowany do zaszyfrowania wiadomości szyfrem klasycznym.

Omów metody ataku na kryptosystem ElGamala.

Znajdź zbiór potencjalnych kluczy dla dwóch zestawów tekstów jawnych i ich szyfrogramów.

Zajęcia praktyczne w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.